

*До 70-річчя з дня народження***БОЛЬШАКОВ ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ**

Ректор Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»;
дійсний член Академії будівництва України та Академії інженерних наук України;
лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки;
заслужений діяч науки і техніки України;
нагороджений Почесною грамотою Верховної Ради України
«За особливі заслуги перед українським народом»;
нагороджений орденами «За заслуги» II та III ступенів
та численними відзнаками національних і міжнародних наукових товариств

Володимир Іванович народився 13 травня 1946 року в м. Дніпропетровськ у сім'ї службовців.

Із відзнакою закінчив Дніпропетровський металургійний інститут (1969 р.) за спеціальністю "Металознавство і термічна обробка металів". Навчався в аспірантурі в Московському інженерно-будівельному інституті ім. Куйбишева. З 1972 р. працює у Дніпропетровському інженерно-будівельному інституті.

Очоливши у 1987 р. Дніпропетровський інженерно-будівельний інститут (з 1994 р. – Придніпровська державна академія будівництва та архітектури – ПДАБА), Володимир Іванович буквально змусив багатьох співробітників вишу активізувати наукову роботу, захистити докторські і кандидатські дисертації. Він особисто підготував 16 докторів і 23 кандидати технічних наук. За 29 років його ректорства в академії захищена 81 докторська та 404 кандидатські дисертації. За останні три десятиліття в академії відбулися значні зміни – були відкриті: економічний (1992), архітектурний (2003) факультети, кафедра інтенсивного вивчення іноземних мов (2002). Також за найактивнішої участі ректора відкриті й успішно працюють чотири спеціалізовані вчені ради із захисту кандидатських і докторських дисертацій.

Одна з характерних рис діяльності ректора В. І. Большакова – його вимога до викладацького складу та наукових працівників академії – постійно зростати в науці, готувати та захищати дисертації, публікувати книги та статті. Причому реальність здійснення цієї вимоги він демонструє особистим прикладом. За період наукової діяльності співробітники ПДАБА, кандидати наук, доценти можуть мати до 200–300 публікацій, доктори наук,

професори – до 500–600. А число авторських і співавторських публікацій В. І. Большакова перевищує 1 000.

В. І. Большаков – організатор і постійний учасник довготермінових різноматематичних проєктів: Міжнародна науково-практична конференція "Стародубовські читання" (термін існування – 26 років); Українсько-польський науковий семінар (з механіки) "Теоретичні основи будівництва" (24 роки); Міжнародна науково-практична конференція "Інноваційні технології життєвого циклу об'єктів житлово-цивільного, промислового й транспортного призначення" (13 років).

Володимир Іванович наділений вражаючою широтою і багатогранністю життєвих, зокрема, наукових інтересів та знань. Завжди цікавиться новими публікаціями не тільки в галузі технічних наук, а й знає новітні видання з економіки, управління виробництвом, історії та політики, є знавцем новинок художньої літератури. Має величезну особисту бібліотеку та колекції рідкісних марок, листівок, монет.

У керівництві ПДАБА ректор особливу увагу приділяє міжнародним зв'язкам. Ця діяльність вишів Дніпропетровська активізувалася після скасування в 1989 р. статусу "закритого міста", а після вступу вищої школи України в Болонську систему (2005) міжнародне співробітництво дніпропетровських вузів із зарубіжними навчальними закладами, НДІ і підприємствами стало пріоритетним напрямом їх діяльності. ПДАБА належить до числа найактивніших колективів з інтеграції в європейський і світовий освітній і науковий простір. Зокрема, вона стала членом Великої хартії університетів, входить до числа семи міжнародних асоціацій будівельних та інженерних вишів.

Яскравим прикладом такої інтеграції стала участь ПДАБА в європейських проектах за програмою "TEMPUS" і "FP 7". Особливо плідно розвиваються освітнє і наукове співробітництво академії з колегами із Франції та Німеччини. У 2014–2015 навчальному році у вищих навчальних закладах та наукових організаціях Франції взаємообміном перебувало 200 студентів і співробітників ПДАБА, а в Німеччині їх число склало 35 осіб.

Ректор постійно бере участь в організації одержання грантів у програмі "TEMPUS". За програмою "TEMPUS-3" та "TEMPUS-4" академія отримала гранти: "TEMPUS-3" 2003–2006 рр. – 50 000 "Архітектура", 2005–2008 рр. – 500 000 "Прикладне матеріалознавство"; "TEMPUS-4" 2012–2015 рр. – 1 200 000 "Сталий розвиток міста".

Творча співдружність ПДАБА і Національного інституту прикладних наук (INSA) (Ліон, Франція) – мовні стажування, практикуми, обмін студентськими й викладацькими групами, подвійні захисти дипломів і кандидатських дисертацій (керівництво українських і французьких професорів) – триває 26 років.

Величезну подвижницьку роботу в галузі вищої освіти і науки В. І. Большаков проводить як керівник Придніпровського центру Міжнародної інженерної академії (ПЦ МІА). Центр створений у 1992 р. Першим його головою став Станіслав Миколайович Конохов – видатний вчений і конструктор ракетно-космічної техніки, який очолював КБ "Південне". В. І. Большаков був заступником голови, а у 2011 р. очолив Придніпровський центр Міжнародної інженерної академії (ПЦ МІА). У центрі функціонують такі секції: архітектурна, аерокосмічна, металургійна, будівельна, медична, секція історії науки і техніки, секція підготовки інженерно-технічних і науково-педагогічних кадрів. У складі центру 162 вчені, з них: 37 дійсних членів (академіків) МІА; 47 – членів-кореспондентів; 78 – академічних радників. Головна мета ПЦ МІА – сприяння зміцненню інженерного і наукового потенціалу країни, підвищення ефективності його використання для зростання економіки на базі прискорення науково-технічного прогресу, поліпшення добробуту і розвитку соціального життя людей.

У секціях центру працюють відомі вчені регіону, громадські діячі, керівники підприємств і провідних компаній. У Придніпровському центрі трудяться понад 20 академіків і членів-кореспондентів галузевих академій.

В. І. Большаков належить до керівників, які використовують усі можливості і законні шляхи підвищення добробуту своїх співробітників. Навіть за значного скорочення фінансування вищої школи в останні роки в ПДАБА зберігаються максимальні зарплати науково-педагогічних працівників та обслуговуючого персоналу, виплачуються премії, доплати за участь у держбюджетних і

господарських науково-дослідницьких роботах. З 2001 р. ректорат і профспілковий комітет академії кожного літа організують оздоровлення студентів і співробітників на Приморській базі відпочинку "Надія" на березі Азовського моря. Показовою для ПДАБА є виплата без затримок зарплат співробітникам і стипендій студентам.

Головне в ректорській діяльності Володимира Івановича – новаторство і правильна кадрова політика. Він постійно стежить за передовими напрацюваннями у сфері вищої освіти, аналізує, узагальнює їх і застосовує в академії. Для реалізації цього ректор зумів підібрати, зробити правильне призначення та організувати ефективну роботу керівного складу. "Большаковська команда" – це дієвий штаб ПДАБА, що складається з проректорів, деканів, завідувачів кафедр, керівників численних підрозділів. І його робота може слугувати еталоном керівництва вишем.

Властива Володимиру Івановичу риса – це шанобливе ставлення до історії взагалі, а конкретно – історії нашої країни, рідного краю, сім'ї, свого вишу, спеціальності. Ці якості прищеплені йому генетично, виховані батьками і такими видатними представниками рідні (брати матері) як академік АН УРСР К. Ф. Стародубов – всесвітньо відомий вчений в галузі металознавства і термообробки металів, і А. Ф. Стародубов – талановитий краєзнавець, перу якого належать багато праць з історії Катеринослава – Дніпропетровська.

Тому не випадкова прагнення ректора до висвітлення історії ДІБІ – ПДАБА. Побачили світ кілька книг із цієї тематики. Вони присвячені історії вишу, окремих кафедр і спеціальностей, увічненню пам'яті видатних учених, створенню галерей портретів корифеїв науки, засновників наукових шкіл академії. Володимир Іванович вважає, що кожне письмове висвітлення тієї чи іншої наукової або науково-популярної події повинне супроводжуватися ілюстраціями, фотографіями, які підтверджують його достовірність і документальність. Тому в книгах, виданих ним безпосередньо або за його участі, значне місце посідають ілюстрації.

Особлива сторінка в житті В. І. Большакова належить вивченню історії рідного Дніпропетровська. Тема малої батьківщини розкрита ним у декількох книгах, написаних у співавторстві з істориками, краєзнавцями, філологами. Найпопулярніші краєзнавчі видання такі: В. І. Большаков, Г. І. Гуляєв, В. С. Мороз "А чи так це було?" (2004); В. І. Большаков, Г. І. Гуляєв, В. С. Мороз "Нариси історії Катеринослава" (у 2 т., 2007); В. І. Большаков, Г. І. Гуляєв "Історія Катеринослава в поштових картках і фотографіях" (2009); В. І. Большаков, Т. А. Шпаковська "Катеринослав кризь століття. Альбом поштових листівок Катеринослава 1895–1917" (2011), "Подорож кризь століття (1930–2015)" (історія кафедр ПДАБА) за редакцією В. І. Большакова.

Після публікації цих книг В. І. Большакова прийнято до Співки письменників Придніпров'я. А в академії з метою патріотичного виховання й духовного збагачення студентів розроблено і щорічно здійснюється проект із написання та видання книг з історії науки, а також краєзнавчих досліджень з історії Катеринослава – Дніпропетровська (термін існування – 23 роки).

Ще одна з безлічі благородних рис В. І. Большакова – це турбота про родини видатних учених і співробітників вишів Дніпропетровщини, які пішли з життя. Як президент Фонду соціального захисту, підтримки і допомоги вченим України та членам їх сімей Володимир Іванович заглиблюється в потреби цих сімей, допомагає у подоланні наявних труднощів і проблем.

В. І. Большаков – дійсний член Міжнародної інженерної академії (Москва), Товариства чорної

металургії США та Канади, а також Німеччини, Інституту матеріалів (Англія), Європейського товариства математиків та механіків (Німеччина), Товариства мостів та конструкцій (Швейцарія), Інституту гірничих, металургійних та нафтових інженерів (Канада). Володимир Іванович – кавалер ордена уряду Франції «Пальмова гілка» II ступеня, лауреат Нагороди Ярослава Мудрого Академії наук вищої школи України.

“Не зупинятися на досягнутому. Бути потрібним людям” – головний життєвий девіз Володимира Івановича Большакова – ректора-новатора, вченого, людини.

*Редколегія журналу
«Металознавство та
термічна обробка металів»*